

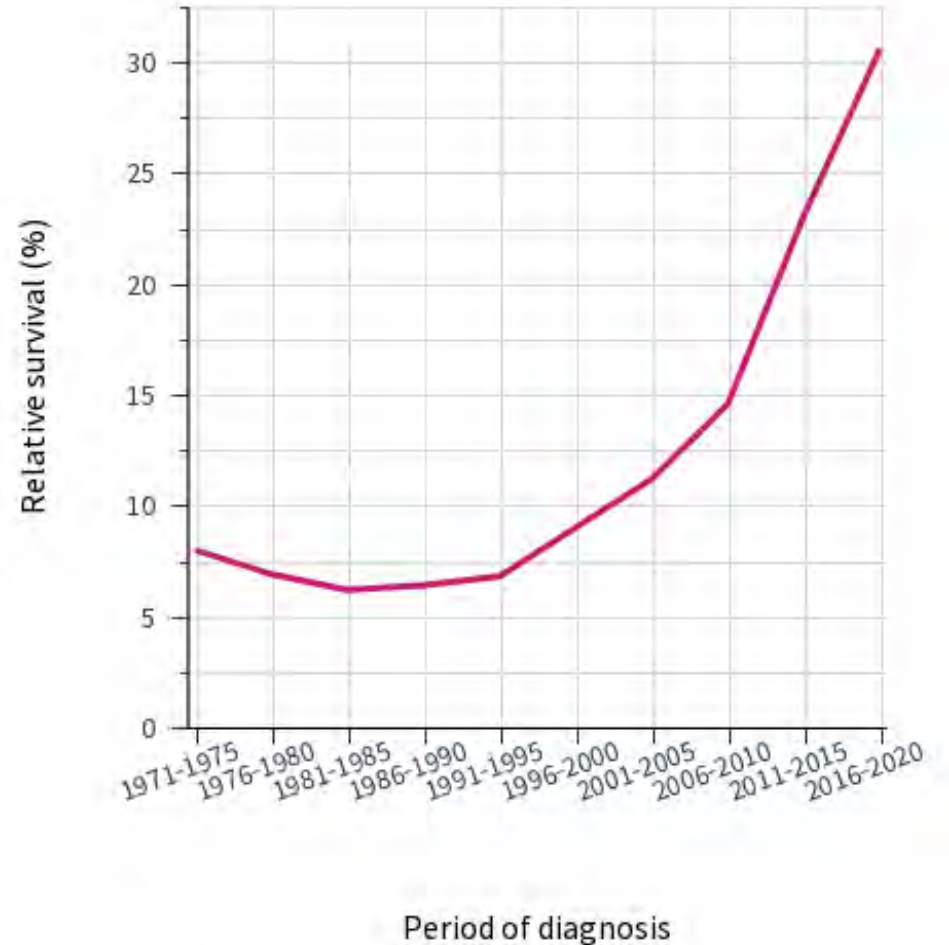
Omsorg i et moderne sundhedsvæsen

April 2024

5-year age-standardised relative survival (%), Females

Lung

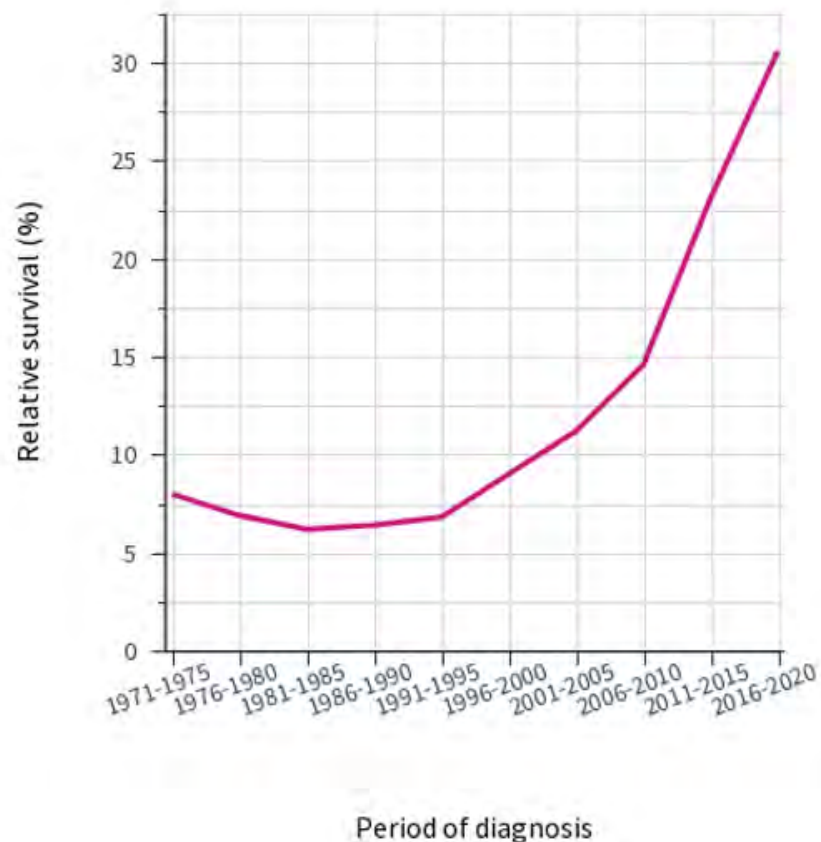
Denmark

Sygehusvæsenet har nok aldrig været bedre

- Patienttilfredshedsundersøgelser
- Kvalitetsmålinger og analyser
- Specialiseret og kompetent behandling

Sygehusene har også deres "plejehjemssager"

- Uforståelige svigt
Indsats
Omsorg
- Ingen har villet svigte
- Vil nye bekendtgørelser, indberetninger eller strukturer mon løse problemerne?

Helbrede – Lindre - Trøste

- Stundom Helbrede
- Ofte Lindre
- Altid Trøste (Altid yde omsorg)

- Trøste --> Bevirke at nogen der er ked af det, nedslået, bekymret, ængstelig eller lignende får det bedre

Har fremskridtene haft en pris?

- McKinsey – kultur
  - Stordrift
  - Styring
  - Målinger
- Toyota – kultur
  - Produktion
  - Fabrik
- ”Optimere produktionen”
- ”Produceret 50 hofter ekstra”
- ”Lavere produktion om sommeren”

Har fremskridtene haft en pris?

- McKinsey – kultur
  - Stordrift
  - Styring
  - Målinger
- Toyota – kultur
  - Produktion
  - Fabrik
- ”Optimere produktionen”
- ”Produceret 50 hofter ekstra”
- ”Lavere produktion om sommeren”
- Hvis styring er livsvigtigt - bliver det måske dødsensfarligt for patienterne

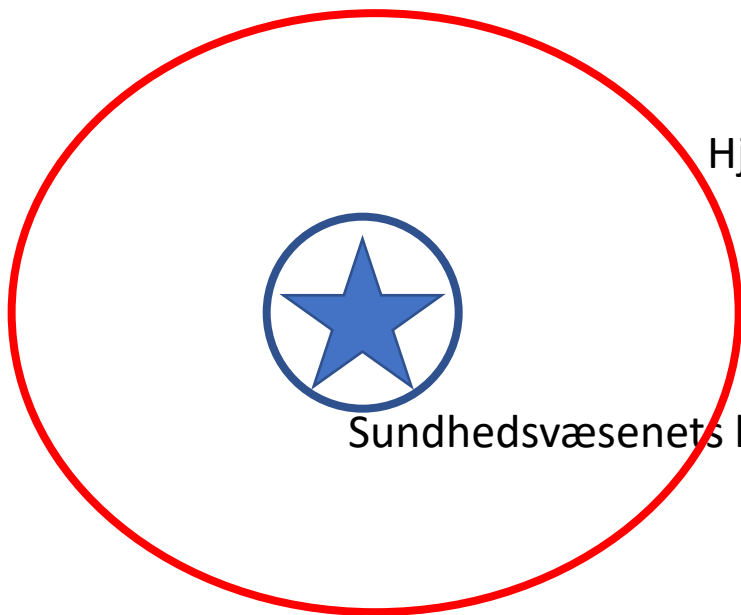
Behov for justeringer?

- Mere omsorg – mindre Toyota?
  - Er der et højere formål med at arbejde i sundhedsvæsenet?
  - Er omsorg et tilbud – eller en tilgang i sundhedsvæsenet?
  - Politisk fokus på det svært målelige
  - Ledelsesmæssig fokus på sundhedsvæsenets kerne
- ”200.000 mennesker venter på behandling”
- ”Vi har ikke tid til at undlade omsorg”
- Behandlet 50 mennesker med en ny hofte”
- Kan man kravs-specificere god behandling?

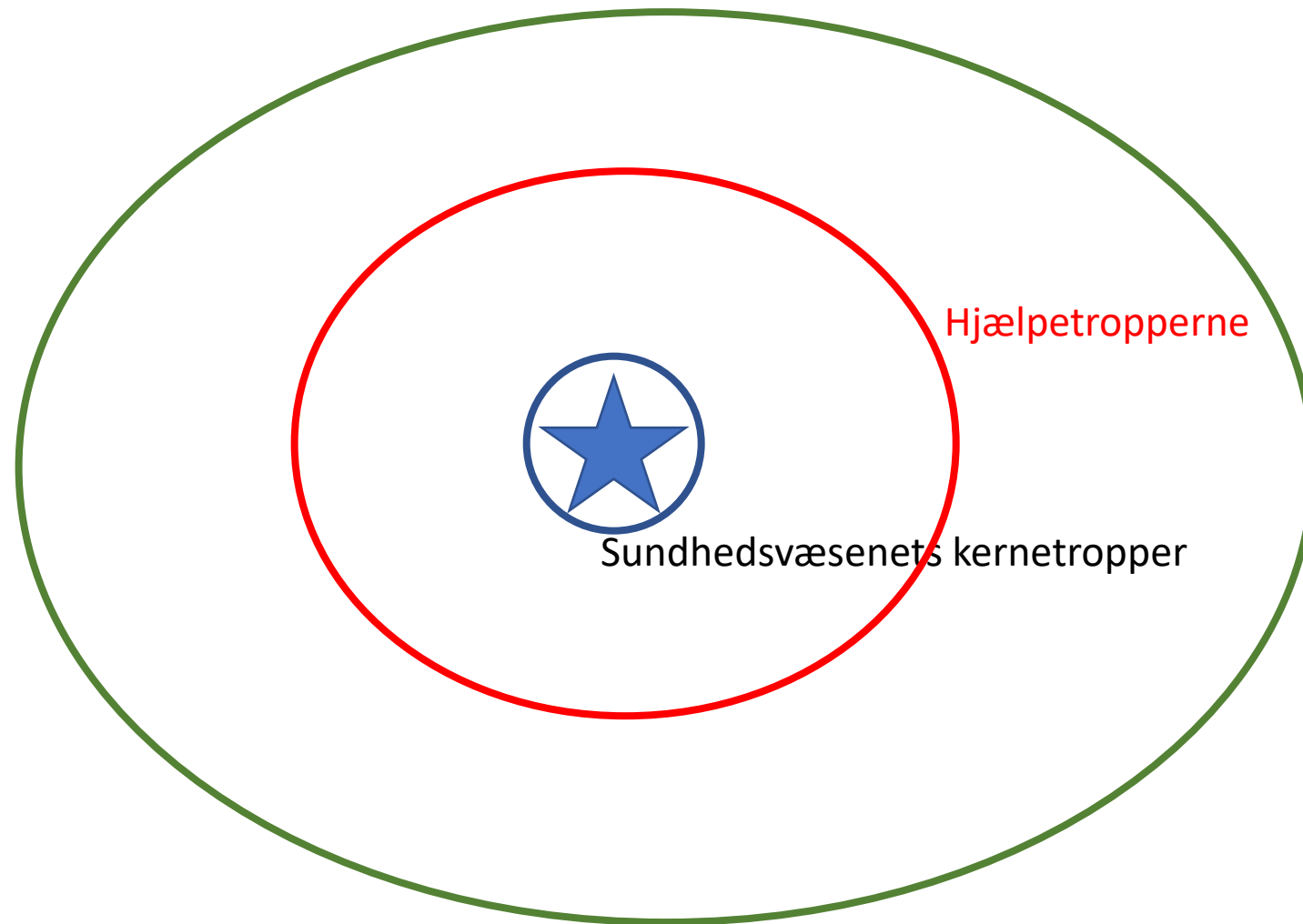

Sundhedsvæsenets kernetropper

Sundhedsvæsenets kernetropper

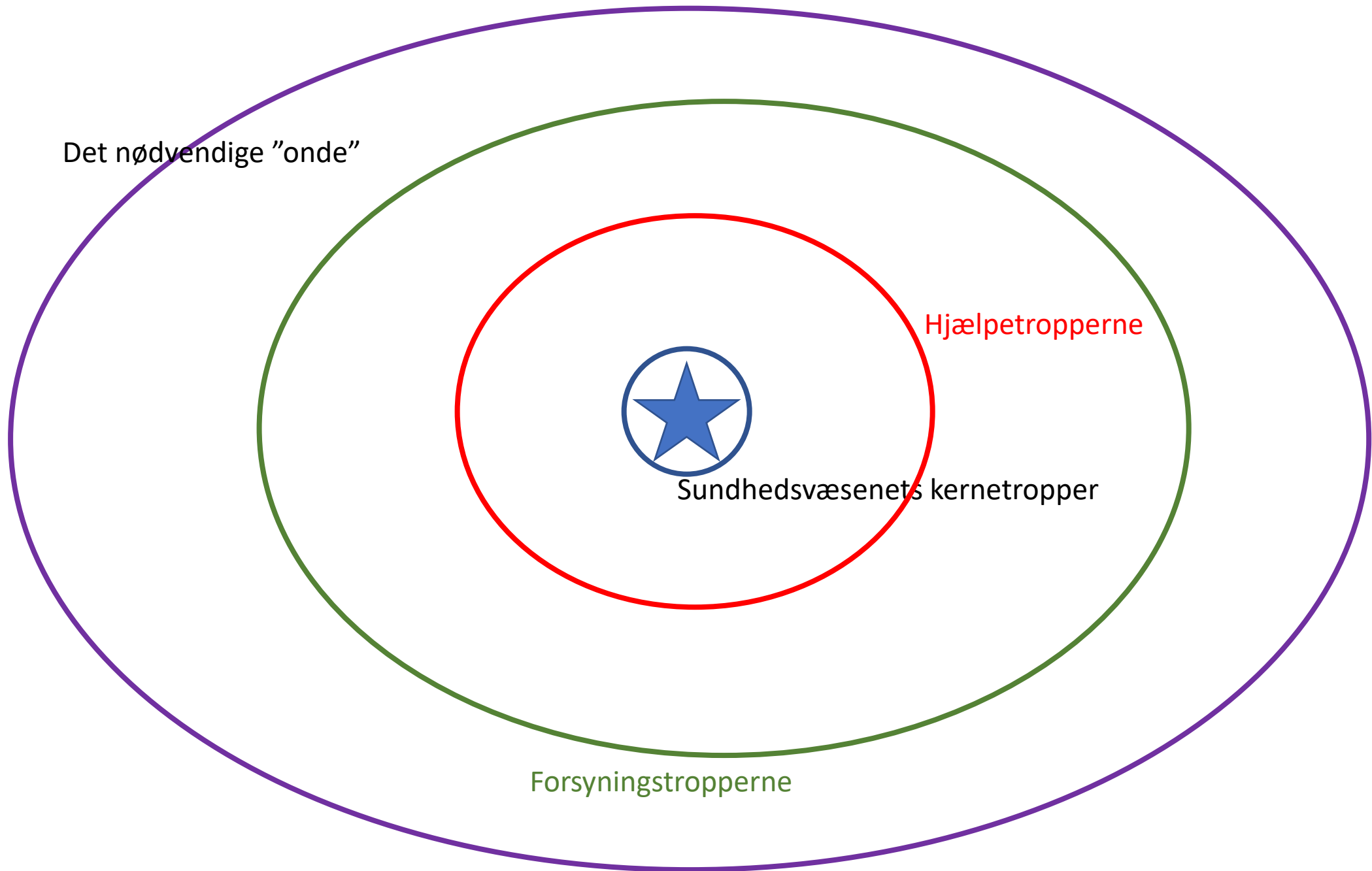
Hjælpetropperne

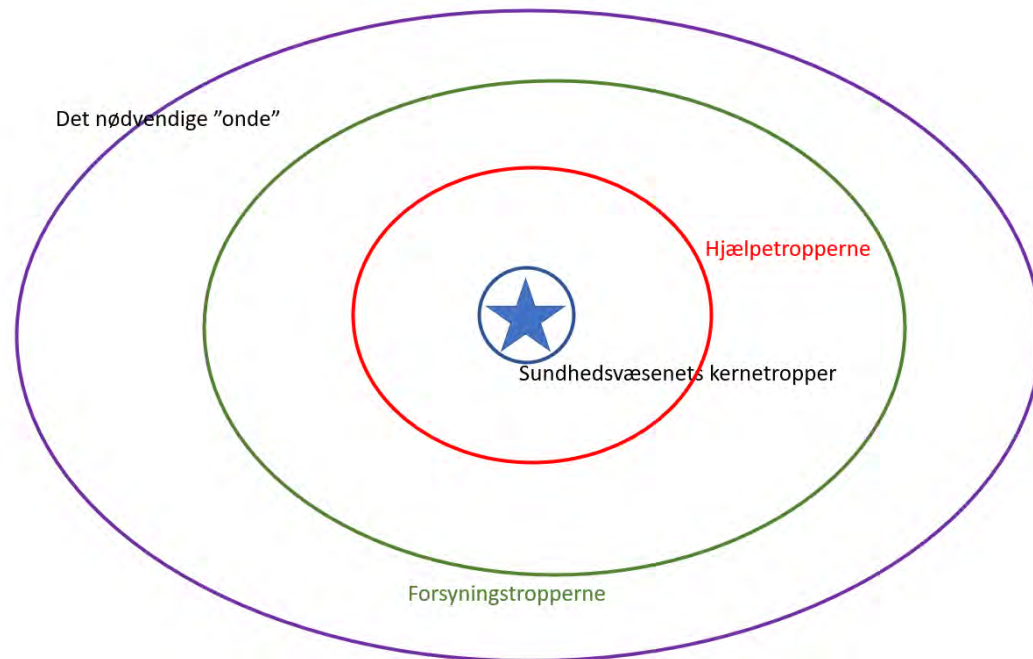
Sundhedsvæsenets kernetropper

Hjælpetropperne

Forsyningstropperne

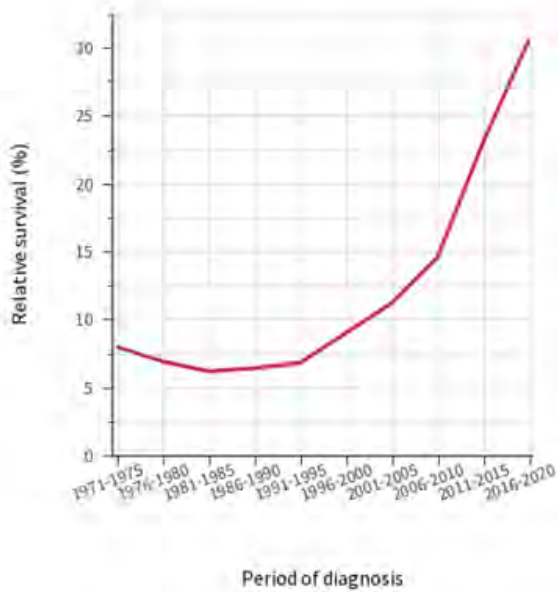
Understøtter driften fokus på patienten?

- Hjælper eller forstyrrer vi kernetropperne
- Er forsyningstropperne mest organiseret ud fra stordriftsrationaler?
- Forstyrrer "Det nødvendige onde" unødvendigt?

Sygehusvæsenet har nok aldrig været bedre

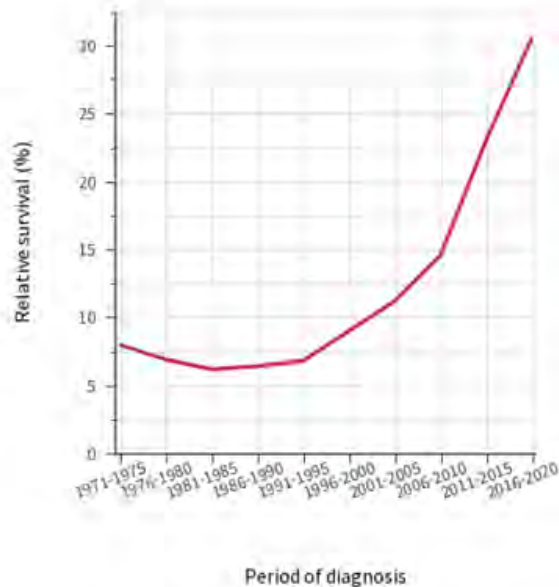
- Patienttilfredshedsundersøgelser
- Kvalitetsmålinger og analyser
- Specialiseret og kompetent behandling

Men hvad med sundhedsvæsenet...?

Sygehusvæsenet har nok aldrig været bedre

- Patienttilfredshedsundersøgelser
- Kvalitetsmålinger og analyser
- Specialiseret og kompetent behandling

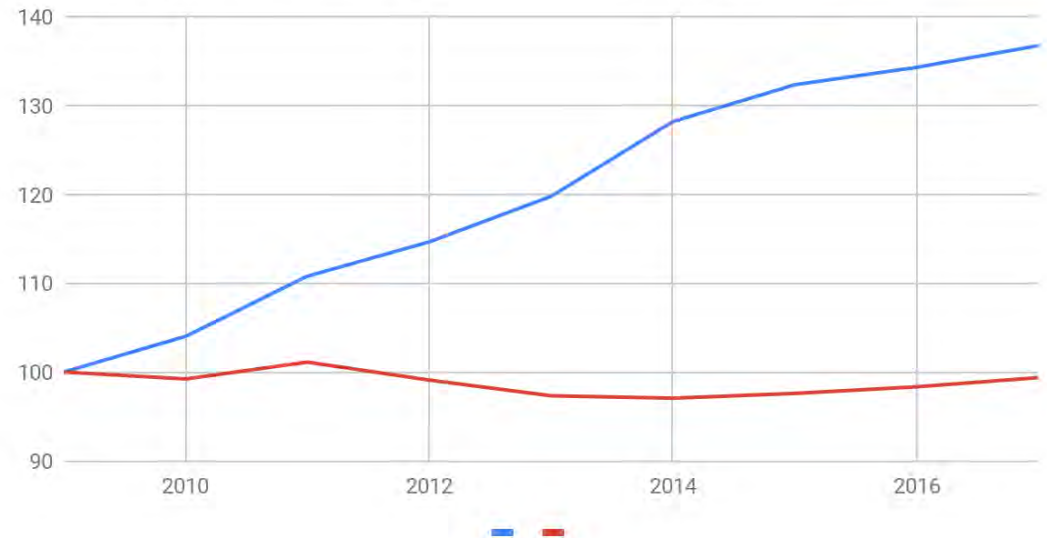

- Kernetropperne er jo især her
  - Almen praksis
  - Praktiserende speciallæger
  - Kommunale hjemmepleje
  - Patienterne selv
  - De pårørende

Almen praksis

- Når vi skal passe på de vigtigste kernetropper – så mere fokus på
  - Faglighed
  - Patienter
  - Understøttelse
  - Ledelse
    - Væk fra uendelig overenskomstforhandling
    - Sanktioner mod de få
    - Ros til de mange

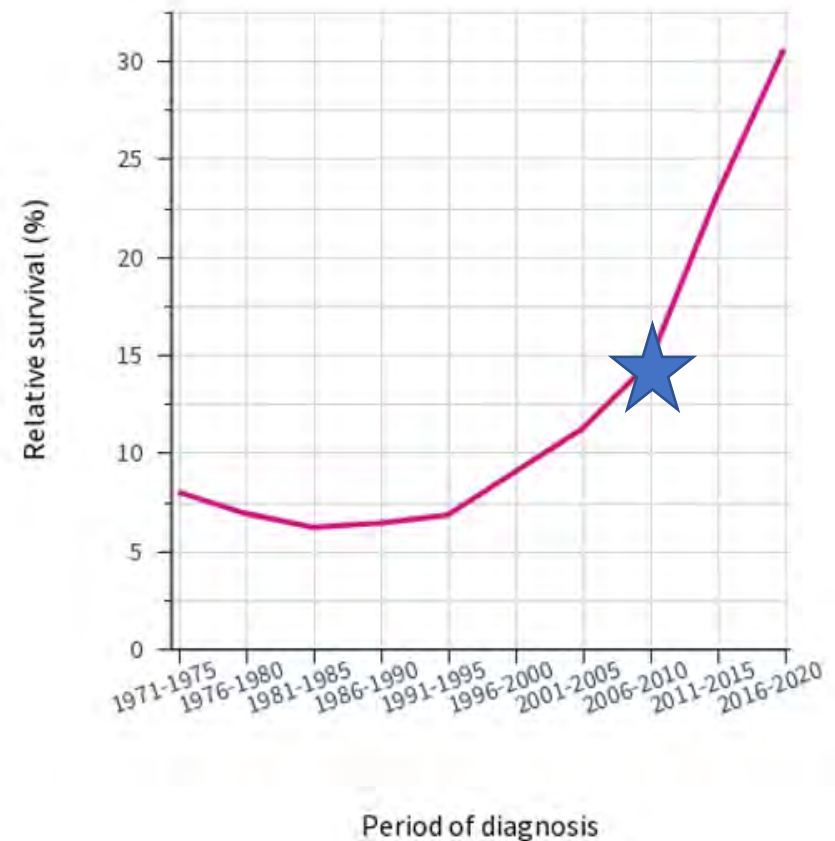
Udviklingen i kontakter og ambulante besøg (2009=100)

Det umulige er også muligt

- Ledelse er altafgørende
  - Mindre styring – mere ledelse
  - Politik er også ledelse
- Er vi enige om "Patienten først"?
  - Og vil vi tage konsekvenserne af det?
- Husker vi nu:
  - Stundom helbrede
  - Ofte Lindre
  - Altid Trøste

Omsorg i sundhedsvæsenet

Hvordan ser omsorgen ud? Hvad er dens egenart og dens skrøbelighed, og ...

1. Hvilken rolle spiller den i det danske sundhedsvæsen?
2. Hvilken rolle bør den spille?
3. Og hvis den skal have større vægt, hvordan får den det så?

Omsorg i sundhedsvæsenet

Tre hypoteser

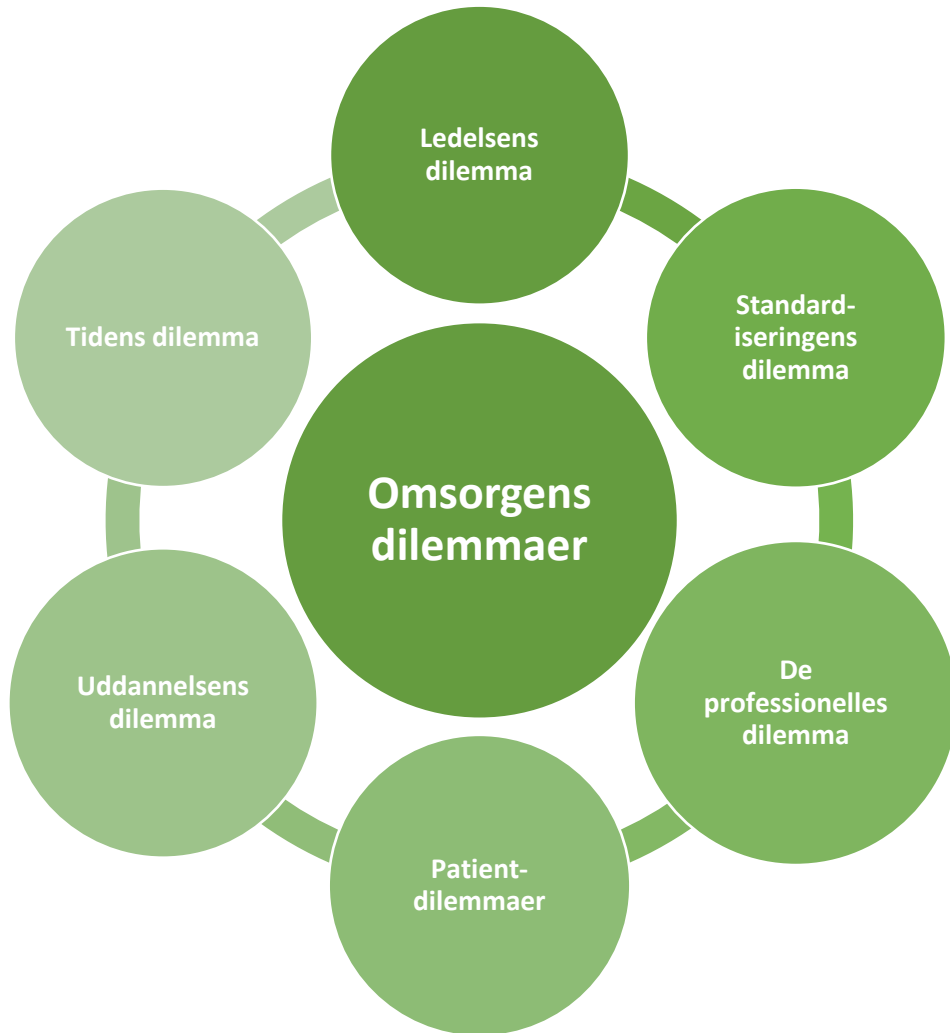
1. Omsorg kan betragtes som en del af behandlingen
2. Omsorg unddrager sig i mange sammenhænge de almindelige metoder til kvalitetssikring af sundhedsvæsenets ydelser.
Omsorg kan ikke nødvendigvis skemalægges
3. Der er for lidt omsorg i sundhedsvæsenet

Vi kan i Danmark være stolte af, at have udviklet et omfattende og specialiseret sundhedsvæsen. Bagsiden af denne udvikling er, at flere risikerer at føle sig uvelkomne og usynliggjorte i et meget stort apparat. Behandlingstilbud, der skal sikre tryghed og tilvejebringe livsmuligheder, kan, hvis omsorgen udebliver, slå om i sin modsætning

- fra Det Ethiske Råds redegørelse 'Omsorg i sundhedsvæsenet'

Omsorgens dilemmaer

Ønsker vi et humant og omsorgsfuldt sundhedsvæsen bør vi fortløbende diskutere hvad omsorg i behandlingen går ud på. Det Ethiske Råd ønsker at bidrage til denne diskussion, og stiller derfor spørgsmålet: *bør omsorg være et tilbud eller en tilgang?*

- fra Det Ethiske Råds redegørelse 'Omsorg i sundhedsvæsenet'

Det Etiske Råd har 7 budskaber

1. **Omsorg er ledelsens ansvar**
2. **Omsorg tager udgangspunkt i patienten som menneske**
3. **Omsorg er en del af behandlingen**
4. **Omsorg er vanskelig at måle og standardisere**
5. **Nærvær og tid er væsentlig for omsorg**
6. **Udøvelsen af omsorg er krævende**
7. **Der værnes om omsorg gennem uddannelse**

Omsorg er ledelsens ansvar

“ Omkostningsbevidstheden må ikke blive så dominerende, at det bliver på bekostning af omsorgsbevidstheden

Omsorg tager udgangspunkt i patienten som menneske

- Selvbestemmelse og ansvarlighed i forbindelse med egen behandling
- Omsorg er også at blive grebet og taget hånd om
- Omsorg retter sig ikkemindst mod de, der har vanskeligt ved at bede om omsorg

Omsorg er en del af behandlingen

- Behandling af sygdom kan ikke lykkes uden omsorg
- Omsorg er ikke en ekstra opgave – det er en integreret del af enhver behandling
- Omsorg er ikke et særligt tilbud; det er en tilgang til arbejdet for syge og plejekrævende mennesker

Omsorg er vanskelig at måle og standardisere

- Omsorg er en holdning til patienter og borgere
- Kravet om indikatoropfyldelse må ikke blive en begrænsning for omsorg
- Omsorg er at tage udgangspunkt i den enkelte i den konkrete situationen – kan derfor sjældent sættes på standard

Nærvær og tid er væsentlig for omsorg

- Omsorg kræver sanseligt nærvær og opmærksomhed på patienten
- At lytte til patientens behov og ønsker kræver tilstedeværelse og nærvær
- Mangel på tid er ikke i sig selv en undskyldning for ikke at vise omsorg
- Nærværet, relationen til og omsorgen for en patient kræver ikke altid mere tid. Det kan også give tid.

Udøvelse af omsorg er krævende

- Behandlingen af patienter indebærer relationer mellem mennesker.
- Hvis der er lutter kølighed og saglighed i behandlingen så udebliver omsorgen.
- Omsorgsudøvere udfører et job med tålmodighed, ro, faglighed og nærvær. Nogen gang med uro indeni.
- Omsorgsudøvere kan blive slidt – vigtig med ledelse, uddannelse og arbejdskultur.
- Omsorgstræthed kan være konsekvensen – farligt hvis omsorgsudøvelse ikke anerkendes.

Det Etiske Råd har 7 budskaber

- 1. Omsorg er ledelsens ansvar**
- 2. Omsorg tager udgangspunkt i patienten som menneske**
- 3. Omsorg er en del af behandlingen**
- 4. Omsorg er vanskelig at måle og standardisere**
- 5. Nærvær og tid er væsentlig for omsorg**
- 6. Udøvelsen af omsorg er krævende**
- 7. Der værnes om omsorg gennem uddannelse**